

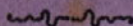
CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejnje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 10. zvezka.

Tretjeredni nagovori. 10.	289
Dostavek h str. 292.	298
Bl. Hipolit Galantini, tkalec, spoznavavec 3. reda.	302
Vaje duhovnega življenja.	
IX. pogl. Vsa svoja dela smo dolžni opravljati z ozirom na Gospoda našega Jezusa Kristusa	304
Ivanka Sinjska, daljmatinska tretjerednica.	
VIII. Kako je Ivanka sedaj živela in kako jo je Bog previdel	307
Blagoslavljanje križa, bandera ter svetinjic III. reda pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah	311
S Kitajskega. Misijonska poročila iz pisem p. Petra Baptista. IX. (Dalje.)	314
Anton Puščenjak †	317
Priporočilo v molitev	318
Zahvala za vslišano molitev.	319
Za sirotišnico in kapelo šolskih sester v Mostaru	319
Za kitajski misijon	320
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1909. Mesec oktober	320

V GORICI
Narodna Tiskarna
1909.

Knjižne novosti.

Slovanski elementi v besednem zakladu štajerskih Nemcev. Spisal Dr. K. Štrekelj, r. vseuč. prof. v Gradcu. Posebni natisek iz „Časopisa za zgodovino in narodopisje“. V. 38–103 in VI. 1–69, 115–128) Maribor, 1909. Natisnila Cirilova tiskarnica. —

Ta učeni spis ima služiti najprej nemški dialektologiji, interesirati torej germaniste. Vender ga je g. profesor po pravici spisal po naše; prvič, da vsaj štajerske nemške dialektologe prisili tudi naši slovenščini se nekoliko privaditi; potem pa zlasti, ker je spis enako važen tudi za naše jezikoslovce. Gospod profesor namreč ne poroča le o slovenskih besedah, ki se govore več ali menj spremenjene v štajerski nemščini, temuč tudi o neketerih, ki so iz nemščine sprejete v našo slovenščino, pa nelehko spoznati ko take.

Tako je n. pr. naša beseda javor iz nemškega Ahor(n); ali štaj. Nemci pravijo Auer ali Jauer in to so vzeli nazaj iz slovenščine. Čisto nemška oblika je v štajerskem nem. narečju Achen, adj. achern (javorjev). — Naša beseda hiša je iz nemščine. Ali iz hiša so naredili štaj. Nemci Keusche (prav bi se pisalo: Keische) in iz tega je naposled pri nas kajža. — Naše češpa ali češplja je iz nemškega Zwetschke, Zweschpe, in to iz gr.-lat. sebastica po mestu Sebaste, od koder se je razširilo to sadje. Naravnost iz sebastica naše češpa ravno tako ne more biti, kaker breskev in črešnja ne naravnost iz persica in cerasum, temuč iz nem. pfersich, kersen (Kirschen).

Da take preiskave ne pripeljejo vselej berž na prvo poskušnjo do polne gotovosti, kedo ne bi sprevidel? G. profesor je dodal sam neketere „Popravke in dostavke“. Bodi torej tudi meni dovoljeno omeniti neki pomislek, ki se mi zbuja o imenu Kočevje, kar piše g. prof. Hočevje in razlaga iz hvojčevje, od hvojka, hojka.

Vse bi šlo; le naglas na srednjem zlogu se po tej izpeljavi ne da opravičiti. Vse, kar je iz hoja ali hojka, ga ima namreč na prvem zlogu, kaker kaže Plet. slovar (hojevina. ki stoji tam poleg hójevina, bi vtegnil kedo kedaj izgovoriti po analogiji drugih besed na -ina, prav pa tako ni). Jaz zato ne morem misliti, da bi bilo Kočévje iz hvójčevje; skoraj nehote se mi vriva vprašanje, ali ni to, kar rusko кочевье (ki se sicer naglašča tudi кочевьѣ), Nomadenlager? Seveda ni iz Rusije k nam prišla ta beseda; ali, kaker uče slovarji, tudi ni prvotno ruska, temuč turška. In kaker od ene strani na Rusko, tako se je mogla od druge k nam zanesti. Naši ljudje so jo sprejeli, ker so si jo mislili izpeljano iz domače besede koč'a. O njih prvem naseljevanju v tistem kraju, v drugi polovici 14. stoletja, si smemo po pravici misliti tiste Nemce „kočujoče“ (nomadisierend). Prav tedaj so se Turki selili v Evropo, in ž njimi, ali že pred njimi, po naših ljudeh, ki so prišli v tiste kraje, so se mogle širiti neke besede njih jezika, mej njimi tudi ta. Tudi „Cocevia“ v Gorici je bil prvotno lahko kak „Nomadenlager“, kako selo „kočujočih“ ljudi. —

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVI. tečaj

V Gorici, 1909.

10. zvezek.

Tretjeredni nagovori.

P. K. Z.

10.

Pojdi, Frančišek, popravi mojo hišo,
ki se podira.

(Besede božje sv. Frančišku).

Dostikrat ste že slišali, ali brali, dragi bratje in sestre, kako je v začetku njegovega spreobrnjenja Kristus s križa, ko je pred njim molil, nagovoril sv. Frančiška: „Pojdi, Frančišek, popravi mojo hišo, ki se podira, kaker vidiš“. Frančišek je mislil, da mu veli Kristus popraviti staro na pol poderto cerkvico sv. Damijana, kjer je ravno klečal v molitvi; in potrudil se je po svoji moči, da je zveršil povelje. Ali Kristusu je bila mala cerkvica sv. Damijana le podoba njegove velike duhovne cerkve, katoliške cerkve. Ta cerkev, dasiravno je bila tedaj na verhuncu svoje unanje moči, se je vender v svojem notranjem žalostno podirala, in to cerkev popraviti je bil zlasti poslan sv. Frančišek. To je prvi spoznal in izrekel kardinalj Janez Kolonna, ko je leta 1209 Frančišek sè svojimi prvimi

učenci prišel v Rim, da bi prosil papeža poterjenja svojemu novemu redu. Pa tudi papežu, velikemu Inocenciju III., je Bog sam dal to spoznati, ko mu je v sanjah pokazal njegovo škofovsko cerkev, lateransko baziliko, kako se podira, in vbozega brata Frančiška, ki jo podpira.

In kaker se je godilo sv. katoliški Cerkvi tedaj, ko je nastopil sv. Frančišek, podobno se ji godi tudi v našem času. To so zlasti rajni blagi papež Leon XIII. pogostoma povdarjali, in kaker je v 13. stoletju prišla pomoč po sv. Frančišku, tako so jo za 19. in 20. stoletje upali od sv. Frančiška in njegovega reda, zlasti njegovega tretjega reda. In ravno to upajo tudi sedanji sv. oče, Pij X.

Mi smo sicer prepričani, da katoliške cerkve peklenske moči po objubi Kristusovi nigdar ne bodo premagale. Ali trepetaje moramo gledati, kako se dandanašnji vender v resnici podira tako rekoč na vseh vogleh. Na Francoskem, kaker vam je znano, je v razvalinah. Brezverska vlada je izgnala najprej nune in menihe iz domovine, in ljudstvo se je komaj zgenilo! Potem je škofom in župnikom vzela njih hiše in palače, odpovedala jim plače in vgrabila sploh vse cerkveno premoženje ter cerkve prepustila občinam. In ljudstvo se je komaj zgenilo! Ljudstvo je na Francoskem večinoma zgubilo vero. Celó izmej duhovščine jih je nekaj odpadlo.

Na Nemškem je dobra polovica odpadla od Rima že ob Lutrovem času; od tam se razlega tudi dandanašnji krik „Proč od Rima!“, ki jih je tudi v Avstriji poslednja leta mnogo pripravil k odpadu, seveda sploh le take, ki že prej prave vere v sercu niso nikake imeli.

Na Nemškem se je porodila poslednja leta in od tam tudi k nam razširila mej gospodo tako imenovana monistovska vera ali nevera, ki pravi, da je vse, kar je, le eno, in to je materija, ki se po naključju spreminja v to, kar vidimo in čutimo. Duha ni; naše misli so le nekako gibanje v možganih; da človek ve sam za se, da zna brati in ume, kar bere, to je le nekako mergolenje v glavi, kaker če krop vre ali veter piše po germovju.

Na Nemškem se je globoko vkoreninila in od tam tudi k nam razširila na dalje mej delavci znana socialjna demokracija, ki pravi, da je vera zasebna stvar; očitno naj se delavec

ne zmeni za njo, natihoma sam zase pa naj misli in veruje, kar hoče.

Pri vsem tem pa moramo z veseljem priznati, da se katoliški cerkvi na Nemškem, mej Nemci samimi, ne godi slabo. Nemški škofje in duhovniki tudi za naše slovenske delavce, ki tam iščejo zaslužka, v resnici lepo skerbe; neketeri mladi nemški duhovniki so se v ta namen celo našo slovenščino dobro naučili.

Žal, da o nemških duhovnikih v našem cesarstvu sploh nimamo povedati kaj tako hvale vrednega. Nekedaj so bili v našem deržavnem zboru pač neketeri Nemci, ki so bili pred vsem katoličani in zato pravični tudi nam, ki nismo Nemci. Pri zadnjih volitvah pa so tudi mej katoličani zmagali tisti, ki so najprej Nemci, potlej še le katoličani. Katoliška cerkev v Avstriji se sicer zato še ni poderla, ali prikazale so se jako nevarne poke. Katoliški shod avstrijski, ki se je imel sniti perve dni preteklega mesca na Dunaju, se je moral odpovedati in Bog ve, ali ga bo še kedaj mogoče sklicati. Avstrijskim katoličanom katoliška vera, katoliška cerkev ni več prvo in najdražje na svetu!

Žal, da neki novi, pretirani nauki razpore delajo celo mej katoličani enega in istega naroda, enega in istega stanu, mej ljudmi, ki imajo gotovo oboji najboljše namene, ki želijo vsaki po svoje vsem le dobro. In vender se eni mej njimi najjasnim dokazom ne dajo prepričati; v svoji gorečnosti prestopajo meje kerščanske ljubezni ter spodkopavajo mej ljudstvom spoštovanje do svojih, kako naj rečem? komaj smem nasprotnikov!

To in ne le to — še mariskaj drugega je mej katoličani, vernimi katoličani samimi, kar kerha in ruši edinost v katoliški cerkvi, — kar pa se vas ne tiče tolikanj, da bi se smelo tukaj posebej omenjati. Saj je, kar sem povedal, obilo zadosti, da sprevidite, dragi bratje in sestre, kako potreben bi bil tudi dandanašnji sv. Frančišek in kako bi mu po pravici Bog velel: „Pojdi, Frančišek, popravi mojo hišo, ki se podira“.

Premislimo zdaj za sedemstoletnico vstanovljenja našega reda nekoliko obširniše, kako bi se mogel sv. Frančišek lotiti tega dela in kako bi mu mogli mi vsak po svojem stanu in po svojih močeh pri tem kaj pomagati.

Koliker poznamo svetega Frančiška in njegovo ljubezni polno serce, smemo po pravici misliti, da bi on najprej sker-

bel, da se mej vernimi katoličani, kjer se je kaj skalila, spet vstanovi prava bratovska ljubezen: „Kedor namreč ne ljubi brata svojega, ki ga vidi, Boga, ki ga ne vidi, kako more ljubiti?“ (1. Jan. 4, 20).

In iz ljubezni do enega, ne smemo zaničevati in krivo soditi družega. Sv. Frančišek bi pač hvail tiste, ki se popolnoma zderžujejo vsake opojne pijače, da tako varujejo sami sebe in rešijo sè svojim dobrim zgledom druge nezmernosti in pijančevanja; ne bi jih pa hvalil, ako pri tem zaničujejo, krivo sodijo, obrekujejo tiste, ki sicer vsem priporočajo zmernost, pa zraven svare pred krivimi nauki, kaker da je vino strup, da vsaka najmanjša kapljica vina že škodi. Sv. Frančišek se je vina večinoma zderžal, ali ni se ga zderžal zato, ker bi mu bilo, če tudi le zmerno vžito, škodilo; zderžal se ga je, kaker navadno tudi mesa, včasi celo vode, le za pokoro; ne na ljubo svojemu telesnemu zdravju, temuč nasproti v mertvenje svojega telesa. Da je tvarino presvete rešnje Kervi Kristusove sv. Frančišek prav tako visoko spoštoval kaker tvarino njegovega presv. rešnjega Telesa, tega ne more nihče vtajiti in gotovo bi on tudi zdaj ljudi ravno tako učil. In vse tiste shode, kjer neverniki in krivoverci spodkopavajo to spoštovanje in ž njim tudi vero v najsvetejši zakrament, bi svojim bratom pač naravnost prepovedal. „Ne vlécite jarma z nevernimi“, piše sv. Pavelj (2. Kor. 6, 14. 15); „ketera je namreč vdeležba pravičnosti s krivičnostjo? ali ketera družba luči s temo? ali katero soglasje Kristusa z Belialom?“ — V rečeh, ki se tičejo vere in pravstva ali pravega življenja, katoličanu ni treba v šolo hoditi k nevernikom in framasonom.

In kaker je sv. Frančišek v svojem življenju visoko spoštoval duhovnike in to tudi svojim bratom in vsem katoliškim kristijanom priporočal, tako bi to storil tudi dandanašnji, ko imajo duhovniki gotovo zadosti zaničevanja in psovanja prestajati od nevernih in ne potrebujejo v svoje poniževanje, da bi jih zaničevali in sramotili tudi taki, ki hočejo veljati za verne kristijane in dobre katoličane. Skoraj neverjetno je, kaj je v tem oziru mogoče mej nami Slovenci, s koliko sirovostjo more nastopiti pri nas mlad človek proti staremu duhovniku, keterega komaj po imenu pozna in ki mu ni storil nič žalega.*)

*) O teh besedah naj se primeri „Dostavek“ k temu nagovoru str. 298.

Seveda tudi mašniki nismo brez greha in moramo k spovedi hoditi, kaker drugi ljudje. Ali sv. Frančišek je dal zapisati v svojo oporoko: „nočem v njih premišljevati greha, ker Sinu Božjega gledam v njih in so moji gospodje. In to zato delam, ker ne vidim nič telesnega od najvikšega Sinu Božjega kaker njegovo presveto telo in njegovo presveto kri, katero oni posvečujejo in oni sami drugim dele“. — In v svojih opominih piše: „Blažen služabnik božji, ki ima vero v duhovnike, ki žive po obliki svete rimske cerkve. In gorje tistim, ki jih zaničujejo! Dasiravno so namreč grešniki, vender jih ne sme nihče soditi, ker je Gospod sam sebi prideržal sodbo nad njimi. Zakaj koliker večja od vseh je njih služba, ki jo imajo o presvetem Telesu in Kervi našega Gospoda Jezusa Kristusa, kar oni prejmljejo in oni sami drugim dele, tolikanj bolj imajo greh, kateri se proti njim pregreše, večji, kaker ke bi se pregrešili proti vsem drugim ljudem tega sveta“. — V resnici so se, ni še tolikanj davno tega, pri nas duhovniki visoko častili. Nihče bi si ne bil upal izustiti n. pr. „župnik je rekel“, „kaplan je djal“ — in zdaj? O, težko je govoriti o tem, jaz le to pravim: Slovenci, če ne boste spoštovali svojih duhovnikov, pride čas, ko jih ne boste več imeli; vaša cerkvica se bo podirala in Bog ve, ali boste imeli Frančiška, ki bi jo podperl.

Sicer pa, dragi katoliški Slovenci, če se ne bomo sami spoštovali eden drugega, kedo nas bo spoštoval? In vender bi nam bilo treba spoštovanja tudi od drugih ljudi, če hočemo dobro sami sebi in svoji katoliški cerkvi! Nekaj smo ga bili že tudi res pridobili; žal, da smo ga v poslednjem času spet skoraj popolnoma zgubili, ne čisto brez naše sokrivde. Žalostno je, kako sovražno pišejo in govore proti nam naši sosedge, ne le brezverci, temuč tudi tisti, ki se ponašajo s katoliškim imenom, in morda so ti huji od onih.

Kaj bi pač rekel sv. Frančšek svojim katoliškim rojakom, ki žive ob naših mejah in bi nam morali dajati dober zgled kerščanske ljubezni, pa se zoper nas, ki smo jim domačini po veri, vežejo sè svojimi brezverskimi jezičnimi brati? Ali ima biti res tudi katoličanom jezik več ko vera, svet več ko Bog?

„Ne tako, dragi rojaki“, bi pač rekel sveti Frančišek, „ne tako! Bodi si, da je vaš krasni jezik proti slovenskemu, kaker

ponosna bela lilija proti mali šmarnici; ali tudi šmarnico je Bog vstvaril lepo in dišečo, in ona je bližnja sorodnica liliji. Gojite vi svojo lilijo, pa pustite tudi Slovencem njih šmarnico in veselite se ž njimi njene lepote in dišave“. In Nemcem bi morda podobno rekel sv. Frančišek: „Prékrasna je vaša stolistna roža, bogata in mogočna, res kaker kraljica mej svojimi verstnicami. Ali čigava kraljica bi bila, ke bi bila sama v svojem kraljestvu? Pustite okoli nje tudi druge lepote. Tudi tulipe in hijacinte in narcise je Bog vstvaril, in lepe so in lepo dišijo. Tudi malo šmarnico pustite! Slovenci jo imajo radi, kaker vi vašo stolistno rožo“.

„Vi moji slovenski bratje in sinovi“, bi morda rekel dalje sv. Frančišek, „vi ljubite svojo šmarnico, svojo slovenščino, in prav delate; pa prav delate tudi, da ste se naučili nemščine, prav delate, da se učite, koliker morete, tudi ljube moje italijanščine, in skušate postreči ljudstvu na severu in na jugu vaše domovine vsakemu v svojem jeziku. Delajte tako tudi vi, moji nemški bratje in sinovi, in vi, ki ste mi rojaki po deželi in jeziku. Da, vsi moji pravi bratje in dragi sinovi, bodite keterega koli jezika, keterega koli naroda, ljubite se mej sabo in oznanjujte povsod, po vsem božjem svetu mir, mir, mir in pravico in ljubezen!“ — Tako bi pač sveti Frančišek, ke bi bil dandanašnji na svetu, najprej si prizadeval, da bi se vsi, ki hočejo res biti katoliški kristijani, pomirili mej sabo in zedinili v pravi bratovski ljubezni, da bi bilo, kaker mej prvimi kristijani „množice vernih eno serce in ena duša“ (Act. 4, 32).

Dandanašnji, žal, stokrat žal, da ni tako. O prvem kerščanskem binkoštnem prazniku so slišali ljudje najrazličniših narodov vsak v svojem jeziku govoriti aposteljne; zdaj so katoliške dežele, kjer se hoče, da naj se že otroci v tujem jeziku uče kerščanski nauk in sploh vse, kar hočejo znati. In take očitno krivične postave sklepajo tudi, o, tudi katoliški poslanci! Ali morejo ostati mirni, ketere taka krivica zadene? Ali se ne smejo braniti? Kaj bi na to rekel sv. Frančišek?

Sv. Frančišek bi rekel to, kar je rekel Jezus Kristus: „Slišali ste, da je bilo rečeno: „Okó za okó in zob za zob“. Jaz pa vam pravim, ne upirati se hudemu, ampak, če te kedo vdari na desno lice, pomoli mu še drugo, in tistemu, ki se hoče s tebo pravdati in ti vzeti suknjo, daj še plašč, in kedor

koli te prisili eno miljo, pojdi ž njim še dve drugi. Kedor zahteva od tebe, daj mu, in kedor hoče od tebe posojila, ne obračaj se proč od njega!“ (Mat. 5, 38—42). — Sv. Frančišek bi rekel tudi, kar je pisal sv. Pavelj Korinčanom (I. 6. 7): „Že to je gotovo nerodnost mej vami, da imate pravde mej seboj. Zakaj krivice raji ne prenašate? zakaj ne terpite raji škode?“ — Prav podobno je sv. Frančišek v resnici velel svojim bratom v oporoki: „Terdno zapovem pod pokorščino vsem bratom, da se, kjer koli so, ne prederznejo prositi kakega pisma pri rimskem sedežu, ne sami ne po posredujoči osebi, niti za cerkev, niti za drugi kraj, niti pod pretvezo pridiganja, niti v pokorjenje svojih teles, temuč kjerkoli ne bodo sprejeti, naj beže v drugo deželo pokoro delat z blagoslovom božjim“. —

One Kristusove besede sicer niso umeti po čerki, temuč kažejo le, kako mora kristijan rajši vse terpeti, kaker hudo s hudim povračati, kako mora biti pohleven in poterpežljiv, kako dobro delati tudi tistemu, ki mu je hudo storil. Braniti se s pravičnimi pomočki pa ni prepovedano; vstavljati se hudemu more biti dostikrat celo dolžnost; ali vedno se sme to le tako zgoditi, da se nikomer ne stori krivica. In to velja, kaker za posameznega, ravno tako tudi za množice, ali za cele narode, prav za prav za te še bolj. Če človek, ki je nezasluženo prejel zaušnico, zaušnico pošteno verne tistemu, ki mu jo je dal, on ne stori v resnici nobene krivice. Če pa recimo Nemci v tem ali onem mestu, kjer so močnejši, Slovence opsujejo, Slovenci se pa potem v kakem drugem mestu, kjer imajo oni večino, znosijo nad tamkajšnjimi Nemci, ki jim niso nič žalega storili, je to očitna krivica. In po verhu je jako nespametno; saj mora biti slepcu jasno, kedo bo nazadnje imel poglavitno škodo. Mali nezmožni more premagati velikega močnega le z boljšim orožjem.

Pa katero je najboljše orožje? Tisto, ki ga sv. Pavelj v listu do Rimljanom tako popisuje: „Nikomer ne vračajte hudega s hudim; prizadevajte si za dobro, ne le pred Bogom, ampak tudi pred vsemi ljudmi. Ako je mogoče, koliker je pri vas, imejte mir sè vsemi ljudmi. Ne delajte si sami pravice, preljubi, ampak dajte prostora jezi (božji); zakaj pisano je: „Meni gre meščevanje, jaz bom povernil, pravi Gospod“. Temuč ako je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; ako je žejen,

daj mu piti; zakaj če to storiš, mu boš žerjavico na glavo nosil. Ne daj se hudemu premagati, temuč premagaj hudo z dobrim“. (Rim. 12, 17—21).

To bodi torej naše orožje: žerjavico na glavo našim sovražnikom! To se pravi: povračajmo jim hudo z dobrim, in premagane se bodo čutili, sram jih bo in spreobrnili se bodo; pridobili jih bomo, vsaj tiste, ki so še kerščanskega, katoliškega prepričanja; več ne bodo krivice delali bratom, domačinom po veri. Če se bomo potem vsi katoličani mej sabo spoštovali in ljubili ter pomagali eden drugemu ne glede na razlike naroda in dežele, potem bo katoliška cerkev terdno stala, kaker hiša, ki je na skalo-zidana. Veselo bodo živeli v nji vsi narodi ter v vsem dobrem stanovitno napredovali. In sovražniki se bodo prepričali bolj in bolj, da ne more biti slabo drevo, ki rodi tako dober sad.

Mnogo jih je dandanašnji, ki iščejo resnice in je ne najdejo. V katoliški cerkvi bi jo našli; ali učenega dokazovanja ne umejo. Gledajo življenje v nji in to se le premalo vjema z božjimi nauki Kristusovimi; zlasti pa prepogostoma pogrešajo tiste ljubezni, ki bi po nji morali vsi spoznati, da smo res učenci Jezusovi. Naj sicer le dokazujejo učeni možje sè svojo človeško modrostjo resničnost katoliške vere, katoliške cerkve, mnogim more koristiti tudi to; ali človeška modrost sveta vendar ne bo spreobrnila. „Ampak, kar je nespametno pred svetom, je Bog izvolil, da osramoti modre, in kar je slabo pred svetom, je Bog izvolil, da osramoti, kar je mogočnega; in kar je neimenitno in zaničljivo pred svetom, je Bog izvolil, in kar nič ni, da to, kar je, razdere, da se ne bo hvalil pred njegovim obličjem noben človek“. (1. Kor. 1, 27—29).

Tudi ob času sv. Frančiška je bilo nekaj učenih mož na svetu; ali Bog ni njih poslal podpirat in popravljat svojo cerkev, temuč neučenega, ponižnega Frančiška. In svojim učencem in pomočnikom Frančišek ni velel z visoko učenostjo se oborožiti. Ni je sicer izključil; vendar pa je zapovedal svojim bratom v vodilu, da „naj ne skerbe, da bi se tisti, ki ne znajo pisma, pisma učili, temuč na to naj gledajo, po čemer morajo nad vse hrepeneti, da bodo imeli duha Gospodovega in njegovo sveto delavnost“. (10. pogl.)

Tudi vi torej, priprosti bratje tretjeredniki, sestre tretjerednice, tudi vi morete pripomoči, da se dandanašnji katoliška

Cerkev prenovi v duhu Kristusovem, v duhu sv. Frančiška. Vi bodite kaker kvas, ki vse testo prešine, povzdigne in zrahlja. Ali ne kisel, ampak sladak kvas bodite. Ljubezen bodi vaše orožje, tista ljubezen, ki vse premaga. Ljubite se najprej mej sabo, kaker je naročil Jezus svojim učencem, kaker je tudi sv. Frančišek zapovedal svojim bratom. Ne delajte sitnosti in težav eden drugemu, temuč pomagajte si po svoji moči. Tudi vani, in posebno vam veljajo besede sv. Janeza (I. 3, 17): „Kedor ima premoženje tega sveta in vidi svojega brata, da je v potrebi, pa zapre svoje serce pred njim, kako prebiva ljubezen božja v njem? Otročiči moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, temuč v dejanju in v resnici“. —

Ko redovniki, redovnice imate nadalje dolžnost posebno ljubiti tudi druge redovnike in redovnice, zlasti vse redovnike in redovnice 1. in 2. reda sv. Frančiška. Stariši tretjeredniki, ki imajo sinove, ki kažejo veselje do prvega reda, naj bodo zadovoljni s tem; sploh naj spodbujajo dobre in sposobne mladenci h vstopu, seveda ne da bi jim silo delali. Duhovnike naj torej posebno ljubijo in spoštujejo. Saj o njih velja, kar je rekel Jezus svojim učencem: „Kedor vas zaničuje, mene zaničuje. Kedor pa mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal“. (Luk. 10, 16). Ljubite nadalje vse katoliške kristijane brez razločka. Komer je jezik več ko vera, ne poslušajte ga! Ljubite tudi nekatoliške kristijane. V njih veri je sicer več ali menj zmote, ali navadno je niso oni sami krivi. Spomnite se na vsmiljenega Samarijana, kako ga Jezus hvali, dasi ko Samarijan ni bil popolnoma judovske vere.

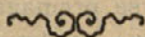
Ali kaj vam bom nadalje našteval, koga ljubite? Ljubite vsakega človeka, ki pridete kaker koli ž njim v dotiko; ljubite, kaker zapoveduje Kristus, tudi „svoje sovražnike, dobro delajte tem, ki vas sovražijo, in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci vašega očeta, ki je v nebesih, ki daje svoje sonce vshajati nad dobre in slabe; in dežuje nad pravične in nepravične!“ (Mat. 5, 44. 45). —

Ke bi sv. Frančišek, ki je bil ves serafinski v gorečnosti svoje ljubezni, „tutto serafico in ardore“, kaker pravi italijanski največi pesnik, tretjerednik Dante, ke bi sv. Frančišek dandanašnji živel, to, mislim, bi bila njegova poglobitna pridiga katoliškemu svetu; to bodi tudi naša poglobitna pridiga, to

bodi tudi vaša poglavitna, pridiga ne tolikanj z bešedo in z jezikom, temuč v dejanju in resnici!

Amen.

Dostavek h str. 292.

Ne sodimo preostro! Ta mož je imel morda dober namen, le da v svoji razburjenosti „Cvetja“ ni prav razumel in da si tistega „škrabca“ misli takega, kakeršen ni in nigdar ni bil.

„Cvetje“ v letošnjem 8. zv. str. 230 ne govori o „neki veri Kristusovi“, kaker bi bilo več ver Kristusovih, „Cvetje“ govori o „nekih veri Kristusovi sovražnih doktorjih, ki sklicujejo mejnarodne protialjk. kongrese“, in to ni dr. Krek (Bog nedaj!), to je dr. Forel inso drugi taki, ki so se očitno na tistih kongresih sami predstavili svetu ko nasprotnike vere Kristusove, torej „antikriste“; „Cvetje“ jim s tem imenom ni storilo nikake krivice. Jaz ne vem, kako bi se zdrava pamet in kerščansko serce moglo spotikati nad dotičnimi besedami.

Toliko v zavernjenje neopravičenega stvarnega vgovora. Kar se moje vboge osebe tiče, pa bodi s tem možu odpuščeno vse gerdo zasramovanje, ki mi ga je poslal v svojem nepodpisanem pismu, pač le, ker me ne pozna in verjame pravljicam, ki se trosijo o meni. Že pred leti sem bil primoran v zasebnem pismu se braniti pred takimi pravljicami; zdaj ne kaže drugači ko očitno povedati resnico. Nerad pišem sam o sebi, ali prisiljen je storil to tudi sv. Pavel.

Najprej moram povedati, da jaz nisem pijanec, kaker se mi očita. Tudi pri spovedi bi lahko terdil z mirno vestjo, da v svojih blizu 66 letih nisem bil nikoli pijan. V moji rojstni hiši nismo pili vina ali kaj takega niti o božiču, niti o veliki noči. V kako kerčmo nisem šel zaradi pijače v vsem svojem življenju nigdar, razen na potu, pa tudi v teh primerih ne zlasti zaradi pijače. Sè svojimi součenci v gimnaziji nisem bil nigdar na kakem izletu ali kjer koli v gostilni, niti pri tako imenovanem „valete“; zastran tega so me pa vender le vsi radi imeli in kar jih še živi, me imajo tudi še zdaj v prijaznem spominu; mnogo se jih je o priliki že tukaj pri meni oglasilo,

zlasti duhovniki, dvakrat tudi monsinjor Trobec, škof sentklavdski.

Zveršivši gimnazijo sem leta 1863 vstopil v red. V novicijatu sem bil na Tersatu. Če prej nisem vina pil, ker ga nisem imel, tam bi mi ga ne bilo manjkalo, ke bi bil imel kako željo po njem. Ali odpovedal sem se svoji merici že berž perve dni in celo leto, dokler sem bil tam, se je pred me postavljaj le verček vode. Bil sem torej nekakov „abstinent“, ko sedanji abstinenčni zgledniki večinoma še niso bili na svetu.

Leta 1864 sem prišel sem na Kostanjevico v bogoslovje. Tukaj ni bilo dosti kaj za odpovedovanje; vnder sem prosil o priliki namestu tistih kapelj vina pri mizi raji malo mleka za zajutrek. Zajutrek je bil tedaj le kosec suhega kruha, o postnih dneh seveda tudi tisto ne. Podobno sem prosil, ko sem prišel v Ljubljano l. 1866 za polovico svoje že večje mere vina nekoliko toplega zajutreka; prav tako, ko sem se vernil l. 1873 ko lektor za stanovitno spet na Kostanjevico. Tedanji p. gvardijan mi je dal natakati sicer polno mero kaker drugim, ali jaz sem prevzel dolžnost ne izpiti čez polovico. In pri tem je ostalo vse do zdaj, dasiravno je moja dolžnost prenehala, ko se je zajutrek splošno začel dajati. Jaz sem torej od leta 1873 do zdaj vsaj polovičarski zderžnež; ke bi hotel kedo natančno meriti, bi se vtognil prepričati, da tudi precej več ko polovičarski; keder bo treba, bom brez posebne težave popolnoma. To glede vina. Piva v svojem življenju nisem izpil dosti čez pol litra; sploh sem ga le dvakrat pokusil. Žganja pa že mnogo let niti videl nisem, nikar pil!

Drugo, kar se mi očita, je to, da ne vem kaj delam, da sem „zmešan“, morda celo bebec.

Temu nasproti moram seveda priznati, da v resnici nisem kaka velika luč tega sveta; ali nehvaležen bi bil Bogu, ke bi zaničeval, kar sem od njega prejel. Jaz sem ob svojem času v Ljubljani redno in pošteno zveršil gimnazijo in dostal maturo; res da ne ko odličnjak, ker nisem imel za vse enakega veselja; za kar sem imel veselje, v tistem pa sem bil prvi v svojem razredu in sem dobil v zrelostno spričevalo „ausgezeichnet“. Ko mi je direktor Mitteis izročil tisto spričevalo in sem mu povedal, kam zdaj, mi je rekel nenavadno prijazno: „Dem Kloster ist zu gratulieren“.

Nadalje sem torej v redovnem stanu zveršil bogoslovje, dve leti tu, dve leti v Ljubljani. Pozneje sem študiral tri leta na modroslovni fakulteti v Gradcu, kjer sem dostal tudi državni izpit za gimnazijsko učiteljstvo; in sicer, kaker je neki terdil rajni prof. J. B. Weiss v našem graškem samostanu, mej vsemi, ki so tedaj delali (okoli 20 nas je bilo) najboljše. Tedanji naš p. provincijalj Friderik Hönigmann je zapisal v svojo kroniko o mojem dotičnem spričevalu, da je „wirklich brillant“.

Ali to so šolske reči; po njih se sodi mladina, ne pa stari možje. Ko mož in zdaj starček, to moram priznati, da nisem dosti opravil; očita se mi neki celo lenoba. V resnici, tako priden kaker n. pr. rajni dr. Lampe jaz pač nisem bil. Ali v takem primeru tudi mene ne bi bilo več tukaj. Morda bi bilo to bolje zame; ali Bog mi je dal tako pamet, da si tudi s pridnostjo ne smem končati življenja pred časom.

Vender bi se mōtil, kedor bi mislil, da sem bil doveršivši svoje šolske izpite nadalje brez dela. Pri nas imajo patri lektorji, če hočejo svoje dolžnosti v cerkvi in šoli vestno izpolnjevati, dela zmirom zadosti; zlasti mlad lektor, kaker sem tudi jaz nekedaj bil, ne opravi nič brez mnovega tudi ponočnega študija. In sam o sebi smem menda po pravici povedati, da nisem študiral le samo tega, kar sem potreboval za svoje šolske ure; študiral sem tudi za svojo lastno nadaljno izobrazbo tako bogoslovje kaker modroslovje in ščasoma sem si nagermadil dotičnih knjig več kaker sem jih mogel v resnici preštudirati ali prebrati, ne le slovenskih in nemških in latinskih, temuč tudi italijanskih, francoskih, hervaških, čeških, ruskih in drugih.

Koliko truda sem imel skozi 30 let s „Cvetjem“, o tem ne morem nadalje govoriti. Le toliko bodi rečeno, da nisem dajal v tisek ne svojih ne drugih spisov brez mnovega preiskovanja in popravljanja, predelavanja in prepisavanja. Vedno sem skerbel od ene strani za lepo, domačo slovenščino, od druge za dobro vrejene misli in resničen katoliški nauk brez sladkanja in pretiravanja na katero koli stran. — Pri tem pa se je zgodilo večkrat, da je bilo treba plavati proti deroči reki. To že samo na sebi ni lahko; tudi mora biti človek pripravljen na zaušnice, na biče in škorpijone, na ternovo krono, ali celo na križ. Pa jaz sem že toliko termast, da, kjer gre za

resnico in pravico, ne odneham tako lahko. In tako je bilo tudi s tako imenovanim aljkoholjnim vprašanjem.

O tem vprašanju sem začel misliti davno, preden je bilo pri nas na „dnevnem redu“. Pijančevanja nisem nigdar in nikjer zagovarjal, kaker se mi zdaj očita; pač pa sem obžaloval vsakega, ki sem ga videl vinjenega ali vedel vinu vdanega, in kjer in keder sem mogel, sem priporočal zderžnost; v spovednici, kjer sem videl, da bi bila potrebna, tudi popolno zderžnost; in to ne le poslednja leta, temuč davno prej, že ko mlad spovednik.

Za moderno antialjkoholjno „gibanje“ sem izvedel kmalu nato, ko se je začelo „gibati“ tam nekod po nekih vseučiliščih na Nemškem, in sam sem bil namenjen to reč spraviti v „Cvetje“, preden je bilo pri nas o nji govorjenje. Jaz bi bil storil to v svoji meri, ali prehiteli so me mladi gospodje bolj goreči od mene. Ti so se lotili reči korenito ne glede na to in ono, kar se ne bi bilo imelo prezreti. Jaz vender „gibanju“ samemu na sebi nisem bil nasproten; v bistvu sem priporočal prav to, kar moji tekmeči. Svaril sem le pred guttemplersko frazeologijo in pretiravanjem.

Kako se mi je odgovarjalo, je znano. Ali je bilo ščuvanje zoper mojo osebo koristno „gibanju“, ne vem. Da kerščanski vzgoji našega ljudstva ni koristilo, dokazuje zelo negodna gorečnost moža, ki se je poslednji spravil nad me. Njegovega nepodpisanega pisma seveda ne morem dati tu natisniti, da bi mogli pravični braveci sami soditi; prenedostojno je! Iz drugega, podpisanega, ne meni namenjenega, ki mi je pa po naključju v roke prišlo, le te besede: „Ako ravno citira modrega Jezusa Sirahovega sina (31. 35): „Vino človeškemu življenju služi, ako se zmerno pije, iz lastne izkušnje trdim, da niti vino niti kaka druga aljkoholna pijača čisto nič ne koristi človeku tudi v najmanjši meri ne to skušam že osmo leto“ —

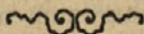
Torej mož, ki je očitno, da nima nikakih višjih študijev, si upa vgovarjati knjigi sv. pisma, vgovarjati katoliški cerkvi, ki je to knjigo za svetopisemsko priznala, vgovarjati besedi božji! On ve več, ko Bog sam, in to vse iz lastne skušnje!!! Ali je ta mož pri vsem tem še pravoveren katoliški kristijan?

Po svojem prepričanju je, po mojem ne! In po Vašem, dragi braveci? — —

Ne sodimo ga, kaker sem rekel, preostro! Pisal je pač, kar se mu je sugeriralo. Jaz bi mu naposled svetoval, naj ponižno Boga prosi razsvitljenja; naj dobro izpraša svojo vest in stori, kar mu bo rekla. K svoji telesni abstinenci naj si skuša pridobiti še duhovno; naj se zderži krive sodbe, sumničenja, obrekovanja in drugih grehov, zlasti vsake „zagrizenosti“ in neolikanosti, potem bo pravi abstinent, Bogu in ljudem ljub, in, če hoče, tudi dober tretjerednik.

Še mariskaj bi bilo povedati; pa upajmo, da bo za zdaj in tudi za nadalje zadosti to. Bog daj! P. S. Š.

Bl. Hipolit Galantini,

tekalec, spoznavavec tretjega reda. *)

V šestnajstem stoletju po Kristusu je živel v Florenci na Laškem neki pobožen tekalec, ki je imel sinu, Hipolita s kerstnim imenom. Komaj petleten je ta otrok zbiral okrog sebe druge otroke in jim pripovedoval, kar je v cerkvi pri pridigi slišal. V devetem letu je prvič pristopil k sv. obhajilu. Od tedaj nadalje je še bolj goreče molil in, ko je očetu pomagal v delavnici, so bile njegove misli pri Bogu. Tudi je že tedaj namerjal iti v kak samostan. Toda Bog ga je hotel imeti mej svetom; tam naj bi delal za njegovo čast in zveličanje duš.

Vdihnil mu je, da naj zbira v cerkvi siromašne in zapuščene otroke in naj jih uči kerščanski nauk, zlasti kako naj se pripravljajo na zakramenta svete pokore in svetega obhajila. Našel je tudi pobožne in dobro poučene mladeniče, ki so ob nedeljah in praznikih po njegovem zgledu učili nevedne otroke.

Ali pri tem je naletel na velike težave. Mislil je že, da jih ne bo mogel zmagati. Toda notranji glas božji ga je nago-varjal: „Hipolit, pogum! Bodi stanoviten v začetem delu in kmalu boš mogel brati sadove svojega truda“. Res je ostal stanoviten; in Bog mu je dal tudi zaščitnika, florenškega nadškofa, Aleksandra Mediči, ki je bil na starost 26 dni papež z imenom Leon XI. Z miloščinjo vernega ljudstva je Hipolit sezidal ka-

*) L' Aureola serafica, tom. I., 20 Marzo.

P. Winkes, Seraphischer Tugendspiegel 28. December.

pelo in hišo za otroke. Vstanovil je društvo pobožnih mladeničev, ki naj bi živeli pri svojih domačih, ob določenih dnevih pa in urah učili nevedne in zanemarjene otroke. Svoje društvo je postavil pod zaščitništvo sv. Frančiška Serafinskega, ker je bil goreč tretjerednik. Papež Urban VIII. je to društvo leta 1602 pod imenom „Društvo kerščanskega nauka sv. Frančiška“ poterdil.

Ker je očevidno zelo koristilo cerkvi in deželi, so prosila Hipolita mesta Voljtéra, Pistoja, Luka, Módena in Parma, da naj pride in vstanovi tudi pri njih svoje društvo. Po svoji moči so ga podpirali škofje in svetni knezi.

Hipolit pa ni skerbel samo za zapuščene otroke; njegova ljubezen ga je spodbadala, da je skerbel tudi za odrasle vboge, bolnike, jetnike in grešnike, katerih je mnogo spreobernal. Sam sebi je pritergaval od svojega vsakdanjega zaslužka, da je pomagal siromakom in potrebnim, zlasti leta 1590, ko je bila velika lakota na Laškem.

Tako delavnega rokodelca so meščani visoko častili; celo kardinalji, škofje in druga gospoda si je štela v čast, s tem ponižnim delavcem občevati. In kako bi ga ne bili spoštovali? Saj je bil pravi svetnik. Svoje devištvo je neoskrunjeno ohranil do smerti. Svoje telo je ostro pokoril; in tako ponižen je bil, da se nobenega dela ni lotil, preden se ni z drugimi posvetoval. Junaško poterpežljivost je kazal v zaničevanju, preganjanju in zlasti v dolgi in hudi bolezni. Spoved je opravljal vsaki teden po dvakrat; svojega spovednika pa je slušal kaker otrok svojega dobrega očeta. Z veliko pobožnostjo je vsaki dan pristopil k svetemu obhajilu. Občeval je sè sv. Kamilom Lelijskim, sè sv. Marijo Magdaleno Páciško in s frančiškanom častitljivim služabnikom božjim Jernejem Saluškim (da Saluzzo). Na zadnjo uro mu je dušo priporočal florenški nadškof; po dolgi in hudi bolezni je v molitvi vmerl 20. marcija 1620, star štiriinpedeset let. Papež Leon XII. ga je leta 1825 mej blažene prištel. Njegov praznik obhajajo razne škofije na Toskanskem, zlasti florenška.

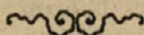

Tretji red ni kaker mislijo neketeri, samo za stare ženice, temuč tudi za mladino obojega spola. Da, zdaj more stopiti vanj vsaki, ki je štirinajst let star in za to drugači sposoben.

Za mladino bi bil še posebno koristen, ker jo uči, kako naj že zgodaj, v nedolžnih letih, Bogu služi. V mladosti se vzbuja grešno nagnjenje v človeku, ki je radoveden, živ, neskušen, šibak v dobrem, okoli sebe ima pa mnogo mikavnih slabih zgledov. Takrat je v največi nevarnosti njegova nedolžnost in čistost. Tretji red pa ga varuje pred grehom, ker mu prepoveduje ošabno obleko, ples, pojedine, obiskovanje gostilnic, slabe knjige in časopise, nevarne družbe in pregrešno razveseljevanje. Tretji red pazi na mladega človeka po svojih predstojnikih, ga opominja in vzbuja h krepostnemu življenju, ko mu nalaga, da naj bo vsaki dan pri sv. maši, opravlja redovno molitev in svojo vest izpraša vsaki večer, da naj gre vsaj enkrat v mesecu k spovedi in pobožno prejme sveto obhajilo. Mesečni shodi, dobre knjige in časopisi in mnogo lepih zgledov vse toga napeljuje k dobremu kerščanskemu življenju, mu ohrani mirno vest in prinaša obilo blagoslova božjega. In vse, kar naklada tretji red svojim udom, je lahko spolnjevati, ako le hočeš. Po zgledu bl. Hipolita in drugih svetnikov pridobivaj torej, dragi bravec ali bravka, mladino za tretji red, z veseljem in zadovoljnostjo se te bodo pridobljeni spominjali v poznih letih, ker bodo prepričani, da se imajo za Bogom tudi tebi zahvaliti, da so pobožno preživeli svoje mlade dni. In ta spomin ti bo velika tolažba na zadnjo uro. Na delo tedaj!

P. A. F.

Vaje duhovnega življenja.

P. A. M.

IX. Poglavje.

Vsa svoja dela smo dolžni opravljati z ozirom na Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Pobožno molimo in počastimo Boga nebeškega očeta, kateri je vse kristijane poklical, da bi bili podobni njegovemu sinu. Bog hoče, da je Kristus vir, podoba in duša vsega našega djanja in nehanja. O koliko hvaležnost smo dolžni za tako veliko milost! Ali si moremo misliti srečniši poklic, kaker je ta, da imamo posnemati življenje Boga - človeka in da imamo za

zglede njegova dela? „Njegova dela“, pravi učeni Tertulijan, „naji nas ko zgledi uče po božje delati“.

Po prvem grehu so človeku oslabele dušne in telesne moči. On potrebuje vodnika, da ne zgreši pravega pota in da more premagati vse ovire na tem potu k Bogu. Ker je pa ta cilj čeznatoren in presega vse človeške moči, ni zadostl, da bi ga vodil le kak človek. Zato je prišel Sin božji iz nebes in vzel nase človeško natoro, da bi človeku kazal pot v nebesa. Najpoprej je on ko Bog in človek skupaj pridobil človeku zopet pravico do nebes, in s tem, da je popolnoma zadostil za njegov greh mu je odperl vrata v nebesa; sè svojim božjim naukom, polnim nebeške modrosti, pa mu je pokazal pot v nebesa. Jezus Kristus pa ni hotel biti človeku le vodnik, temuč tudi predpoda, po kateri naj bi človek vredil svoje življenje. On je šel pred nami, da bi mu mi sledili. Sam je rekel: „Jaz sem luč sveta. Kedor hodi za menoj, ne hodi v temi, temuč bo imel luč življenja“. „Zgled sem vam zapustil, da kaker sem jaz storil, tudi vi storite“. Njegova božja oseba nam daje popolno gotovost in nikedar se ne bomo motili in zašli s pravega pota, ako njegov zgled posnemamo. On je za nas najpopolniji zgled. V njem se družijo vzvišena visokost in veličastvo z najglobokejšo ponižnostjo, čudovita moč z najnežnišo milobo, najvišja modrost z otroško priprostostjo, ljubeznivo vsmiljenje z neizprosljivo resnobo svete pravičnosti, neumorna delavnost z nebeškim mirom. On je za nas najčistejši zgled nebeške lepote in brezmadežne čednosti, ki se toliko lepše kaže, kolikor bolj je naša natora spridena, polna hudih nagnenj in strasti napuha, lakomnosti in grešne poželjivosti.

Naš poklic in namen na svetu je, da se vpodobimo po tem zgledu. Saj piše sv. apostelj Pavel: „Zakaj, za ketere je poprej vedel, nje je tudi poprej odločil, da bodo enaki podobi njegovega Sinu, da je on pervorojeni mej mnogimi brati“. Rim. 8, 29. To mora biti cilj našega hrepenenja in vsega našega delovanja, Kristusa moramo tako rekoč obleči in njemu podobni postati. Koliker bolj se bodo njegove čednosti v našem življenju razodevale, toliko tesneje bo on z nami združen, bo on v nas živel, da bomo mogli reči z aposteljnom: „Živim, toda ne jaz, Kristus živi v meni“.

Ali smo pa doslej tako živeli? ali smo imeli ta cilj in namen vedno pred očmi? ali smo vse svoje dela opravljali

vedno z ozirom na Gospoda našega Jezusa Kristusa, to je, v njegovem posnemanju, v odvisnosti od njega, v združenju ž njim: s Kristusom, po Kristusu, v Kristusu?

Dolžnost naša je hoditi za našim nebeškim vodnikom, vedno kot zveste ovčice poslušati glas dobrega pastirja in si prizadevati vse svoje življenje in delovanje po njegovem zgledu vravnati. Naše največe veselje mora biti, da imamo ta božji zgled vedno pred očmi, da ga natančno opazujemo, v svoje serce si ga vtisnemo ter ga sè svojim življenjem razodevamo. Zato pravi sv. Bernard: „Vsa naša čustva in djanja naj bodo obrnjena na Kristusa“.

Pri svojih opravilih se moramo, ne samo kar tako splošno, temuč natančno in živo spominjati in pred oči si postaviti, kako se je on obnašal pri svojih opravilih; koliko spoštovanja je on kazal do svojega očeta, koliko ljubezni do bližnjega; kako je poniževal in preziral samega sebe, kako sovražil greh in bežal pred svetom! Na to njegovo zunanje obnašanje se moramo ozirati in ga v tem tudi posnemati. Vsi moramo biti prevzeti od tega nebeškega zgleda. Njegovo mišljenje moramo spoznati in naše življenje po njegovem vpodobiti.

Delati moramo po Kristusu, ker smo popolnoma od njega odvisni glede čeznatornega življenja in zasluženja za nebesa. Brez njega ne moremo nič storiti, prav kaker mladika ne obrodi sadu, ako ni s terto združena in od nje ne dobiva življenja. Moč njegovega duha njegova milost se mora priganjati in podpirati. Odpovedati se moremo svojemu natojnemu nagnenju in ponižno spoznati, da smo pri delu za zveličanje svoje duše le slepi in slabi. Zarad tega se moremo popolnoma izročiti v njegove roke; kaker orodje moramo biti v njegovih rokah, kaker udje, kateri le od njega, ki je glava, dobivajo življenje in gibanje.

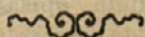
Delati moramo v Kristusu, tesno ž njim združeni. Vse svoje molitve, želje in nagnenja moramo z njegovimi zediniti. Saj je vse, kar on stori, neskončne vrednosti in on pokrije in tako rekoč oboža naša pomanjkljiva in malovredna dela. To združenje z našim Gospodom je ena najlepših in najkoristniših pobožnosti, katero nam sv. apostelj Pavel prav živo priporoča in katero so svetniki s tolikim vspehom gojili.

Posnemati moramo tudi zgled sv. matere cerkve, ketera vse svoje molitve opravlja v tem združenju s Kristusom in jih po njem tudi končuje.

Tudi v nebesih je znana ta pobožnost. Angelji in svetniki hvalijo Boga zedinjeni z Gospodom našim, ker on na najpopolniji način v nebesih poveljuje svojega očeta. Zato govori sv. Janez: „Po tem sem videl veliko trumo . . . stati pred sedežem in pred Jagnjetom . . . in so padli pred sedežem na svoja obličja in so molili Boga, rekoč: Amen. Skr. r. 7.

Moj Bog, ki le po Jezusu Kristusu sprejemaš češčenje in ti naše češčenje le tedaj dopade, ako je z njegovim zedinjeno, ne dopusti, da bi nas pri naših delih vodil kateri koli drugi duh, kaker duh tvojega preljubega sinu, da ti bomo le po njem in v njem skazovali čast in slavo, katero hočeš le po njem sprejeti. Po njem in ž njim in v njem naj ti bo, o Bog vsemo-gočni oče, vsa čast in vsa slava!

Ivanka Sinjska,

daljmatinska tretjerednica.

P. M. Š.

VIII.

Kako je Ivanka sedaj živela in kako jo je Bog previdel.

Še ni bila vtihnila nevihta, ki sem jo opisal v prejšnjem poglavju, morala je Ivanka misliti, kako bi se kje stalno nastanila. Za življenje je zaupala v božjo previdnost in v svoje roke, ker je znala dobro šivati in lepo skrobiti in likati perilo. Ali kako sè stanovanjem? Žena, h kateri se je bila zatekla, ji je dala koščič zemljišča poleg svoje nizke hišice s terstjem krite; ali to je bil sterm kraj pri potu.

Ivanka je imela morda šestdeset goljdinarjev. S tem denarjem začne zidati hišico, samo da more kam glavo nasloniti. Nikogar ni mogla najti, da bi ji bil vodil to malo delo in sam zidar je posel pokvaril in je bilo treba predelavati. Mej tem je nekedo o nji pisal tadanjemu nadškofu Maupasu v Zader in

naznanil mu, kaj se je zgodilo; nadškof pa, človek vsmiljenega in plemenitega srca, je odpisal hitro zelo prijazno in poslal ji 30 goljdinarjev. Še en škof ji je poslal 5 forintov. Dve pobožni gospé sta ji dali v pomoč 15 goljdinarjev. Manjkal je še neki les, ki mu pravijo v Sinju „mertek“. Šla je k temu in temu, pri katerem se je nadejala vsmiljenja, in prosila ga je, da bi ji dal en star „mertek“; on se pa zadere nad njo: „Raje bi dal vragu kaker tebi, ker si mogla biti gospa in imeti toliko izeb, zdaj pa bajto zidaš. — Ta človek se ni spominjal Jezusovih besed, da še čaša vode, dana v njegovem imenu, ne ostane brez plačila (Mark. 9, 40); Ivanka pa ni pozabila, dokler je živela, moliti za svoje dobrotnike, zlasti pa za nadškofa Maupasa, za keterega je namenila mnogo svetih maš, ob smerti pa je zanj in za druge dobrotnike storila to, kar bom pozneje povedal.

Nekaj let jo je strašilo v mali hišici. Čula je zdaj nad sebo, zdaj pod sebo, zdaj v jednom kotu zdaj v drugem neke živinske glasove, katerih ni znala opisati. Ko se je približala sè svečo k mestu, od koder so glasovi prihajali, jih je bilo slišati na drugem kraju ali pa nad njo. Prepričal sem se, da to ni bila njena domišljija in ne učinek histerične bolezni. Enkrat ji rečem, da naj poškropi z blagoslovljeno vodo in izmoli neke besede. Ona je to storila in tedaj izide iz poda nekaj črnega pa se kaker debela verv zmota v gožvo in vzdigne pred njenimi očmi kvišku ter odide skozi strop. Od tega časa ni čula več tistih glasov in ni je strašilo več.

Leta 1879 ali 1880, ne spominjam se več dobro, vmerla ji je ena nevesta; tedaj me je zaprosila, da ji dopustim vzeti k sebi dve njeni siroti. Komaj in komaj se je mogla sama preživeti; ali rekla mi je: „Oče moj, otroci bodo morali prenašati doma vsako nêvoljo, bodo lačni in goli; ker je pa najhuje, podivjali bodo. Ako vi dovolite, jaz bi jih vzela; prala jih bom in čistila jih, in morem jih tudi prehraniti, ker me Bog preskerbljuje. Ljudje mi donašajo za delo včasih skledo „pure“ (turšične moke) včasih malo zelja. S tem jih bom vzdržavala, pa jim bo tako vsakako bolje ko doma. Pošiljala jih bom v šolo in mali že hodi in dobro se uči. Lahko mi verujete, da nimam drugega namena, ko da jih z božjo pomočjo obvarujem od greha, ker sta dobra, kaker veste, da sta imela tudi dobro ma-

ter, kateri ste vi v nebesa pomogli. Nadejam se, da se bodo pod mojim očesom vzdržali dobri; naj vsaj njih dvojico obvarujem od greha, ko sem jaz nesrečna Boga razžalila“. — Na moje vprašanje, kje bi jih mogla deržati, je odgovorila: „Napravila bi kakerkoli mali nekoliko posteljice pri meni, Jožku pa pod streho“. — Slednjič, po dolgem premišljanju, ji dopustim, kar je želela.

Da te dve siroti odgoji, je Ivanka delala in trudila se po dnevi in po noči. Mnogokrat ni še legla po noči, da je mogla kaj več narediti. Tudi lakoto je prenašala za njih. Spominjam se, da mi je pred smertjo to razodela in rekla, kako je stokrat poželela samo kosti, ki jih drugi iz svoje kuhinje mečejo. Jožka je dala potem v samostan. To je bil naš brat Pavlin, ki smo ga vsi radi imeli zavoljo njegove vljudnosti, dobrote, zrelega razuma in pravega redovniškega poklica; ali Bog nam ga je vzel ravno ko je imel postati mašnik.

Dve leti potem, ko je rečeni siroti k sebi vzela, začela se je pečati z volno, t. j. kupovala jo je, prela, dajala jo tkati in prodajala je sukno. S tem si je dobro pomagala in Bog je blagoslavljal njen trud, tako da se je njena bajtica s podzemno hišico prej imenovane žene spojila v eno lepo hišo.

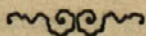
Ko so drugi videli Ivankino podvzetnost, so jo začeli posnemati. Njeno delo je podžgalo v mnogih pravo nevoščljivost, radi česar je niso mogle z mirnim očesom gledati še celo neke take osebe, ki so se štele mej pobožne. Drugi zopet, katerim sicer ni bilo treba s tem si kruha služiti, so se začeli tudi sami baviti z volno, pa še celo, pri vsem svojem bogomoljstvu, odjemali ji kupce. — Že ni mogla več preživljati in vzdržavati eno dvoje sirot. Ali od koder se je najmanje nadejala, došla jej je pomoč. Čula sta za njo dva tergovca, obadva „hriščana“ (t. j. staroverca, ali kaker se sami imenujejo: pravoslavna), eden iz Knina, drugi pa iz Glamoča v Bosni. Ona dva sta ji prodajala svojo volno po prilični ceni, potem sta pa kupovala od nje sukno. Ljudska nevoščljivost ji je hotela še to vzeti; ali oba sta rekla, da nečeta imeti z nikomer drugim opraviti razen z Ivanko in da nečeta kupovati drugod sukna razen pri njej. Zlasti Glamočan se je pokazal plemenitega serca. On se je javno izrazil, da mu Bog blagoslavlja tergovino, od kar je začel ž njo kupčevati. Dajal jej je stotine goljdinarjev naprej,

in ni hotel da bi mu dala niti pisanega poterdila, da ji je posodil denar. Imenoval se je Ilija Krstanović.

Ivankino življenje je bilo neprestana molitev; imela je ta dar od Boga. Na vsakem kraju, pri vsakem delu, s čemerkoli se je pečala, mogla je vzdigniti svoje misli k Bogu brez nobene težave; in res je imela pri vsaki priložnosti svoje misli pri Bogu. Ko se je z ljudmi pogovarjala, ko je svoje delo opravljala, ko so deklince, ki so ji volno vlačile, pri njej vesele bile in pele, kar je zelo rada videla, ker je vedela, da tedaj ne mislijo na zlo, — njene misli so bile tudi tedaj pri Bogu.

Mej posebnimi njenimi molitvami je bila ena, s katero je večkrat na dan Boga prosila za svoje potrebe in za potrebe svete Cerkve. V zadnji bolezni sem hotel, da jo na glas pred mano izmoli in tako mi jo je mogoče tukaj zapisati: „O Bog, Oče moj! Ljubljeni Stvarnik mojega bitja; jaz sem delo tvojih rok, ne zaverzi me od lica svojega! — Prosim te, da blagoslovi mojo dušo, moje serce, mojo voljo, vse moje počutke, naj bodo na tvojo slavo. Blagoslovi moj trud in previdi mi vsakdanji kruh. Od tebe prosim milost popolnosti za ona dva otroka. Priporočam ti vse namestnike Kristusove, vse redovne družine, moške in ženske; posebno ti pa priporočam mojega duhovnega očeta“. Ko sem jo prosil, da naj mi nekoliko raztolmači to molitev, mi reče: „One perve besede sem govorila, ker sem se vedno bala, da me Bog ne bo pustil pred svoje lice zavoljo mojih grehov; pa sem se silila v naročje njegovega vsmiljenja. . . . Prosila sem milost popolnosti za ona dva otroka, ker, kaker sem jih vzela, da ne bi Boga žalila, tako sem vedno prosila, naj jima Bog da popolnost, to je, da ne zgubita z grehom njegove milosti. . . . Molila sem za Vas, da Vam Bog daj skesano serce, kaker ste mi Vi davno priporočili; da Vam daj, da morete živeti v njegovi sveti milosti; da Vam daj zdravje, da bodete tako mogli delati na njegovo slavo, tudi da Vas Bog obvaruje dolge bolezni; da Vam podeli vse, kar od njega želite, a po smerti rajsko slavo. To so bile moje misli, ko sem izgovarjala tisto molitvico“.

Blagoslavljanje križa, bandera ter svetinjc III. reda pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah.

Velepomenljiv ostane za svototrojiško skupščino 18. julij (škapulirska nedelja) 1909. Ta dan se je veršilo na posebno slovesen način blagoslavljanje križa, bandera ter svetinjc III. reda.

Križ je naredil za 150 kron tretjerednik Frančišek Kager, pozlatar v Mariboru, tisli, ki je naredil tudi mariborski tretjeredniški križ. Delo je prav lepo in močno. Pod podobo Križanega je prikovan frančiškanski gerb z napisom: „III. red sv. Frančiška“. Kroglja pod gerbom je bogato z raznobarevnimi kamenčki okrašena. Izdelovavec je priporočila vreden. Naredil je tudi „garnituro“ k banderu za 50 kron.

Bandero samo je delo mariborskih šolskih sester. Lepšega umotvora častite sestre niso mogle vstvariti ko to bandero. Sam prevzvišeni knezoškof lavantinski so je najbolj laskavo pohvalili. Bandero je $1\frac{1}{2}$ metra široko ter 2 metra dolgo. Tvarina je na eni strani bela na drugi zelena svila. Kaker je bilo že v št. 3. 1. „Cvetja“ povedano, nosi na beli strani sliko Brezmadežne z napisom: „Brezmadežna Devica, varhinja vseh treh redov sv. Frančiška, prosi za nas!“ Okoli slike se svetijo zlate lilije. Na zeleni strani so krasne slike sv. o. Frančiška, sv. Ludovika kralja ter sv. Elizabete z napisom: „Sv. Frančišek, sv. Ludovik, sv. Elizabeta, prosite za nas!“ Okoli slik se bliščijo umetno vezane raznobarevne rože sv. Frančiška, nad slikami ste jubilejni številki 1209—1909, pod slikami je pa krasno izdelan frančiškanski gerb. Vse štiri slike so navadne, oljnate pa od č. sester izredno okusno z majhnimi biseri okrašene. Za svoje delo so sprejele sestre 1100 kron. Že prej so na splošno zadovoljnost naredile beli in erdeči plašč za III. red, vsakega za 180 kron. Za ves trud bodi marljivim sestram na tem mestu izrečena v imenu vseh tretjerednikov skupščine sveto-trojiške najpriserčniša zahvala. Kedor hoče imeti kaj lepega in terpežnega za cerkev, naj se oberne do šolskih sester v Mariboru. Svoji k svojim!

Tudi svetinjice III. reda so lepo izdelane. Nosijo iste slike in napise kakor bandero. Obešene so na belo-zelenem traku,

ker je tudi bandero na eni strani belo, na drugi zeleno. Dobijo se na ogled pri vsakem voditelju III. reda. Oskerbela je je Cirilova tiskarna v Mariboru pri svoji firmi v Parizu. Do sedaj se jih je razprodalo blizu 4000 po 24 vinarjev ena.

Toda sedaj k popisovanju slovesnosti! Prejšnji dan 17. julija je naznanilo opoldne zvonjenje z velikim zvonom ter pokanje s topiči, da ima biti drugi dan pri Sv. Trojici nekaj posebnega. Po obedu je začelo brezštevila tretjeredniških rok lepotečiti cerkev ter njeno okolico. Vse se je naredilo kaker o birmi. Okoli cerkve, pred samostanom in župniščem se je postavilo polno smrek in smrečic, ki so jih darovali za slavnost dobri tretjeredniki, ter že predpoldnem primerno okrasile pridne tretjerednice. Daljnim tretjerednikom v pozdrav sta se postavila tudi dva slavoloka. Eden tik župnišča z napisom: „Pozdravljeni tretjeredniki vsi, posebno vi duhovniki!“ na sprednji strani, ter z izrekom sv. Frančiška: „Moj Bog in moje vse!“ na nasprotni strani. Drugi slavolok se je postavil pred glavnimi cerkvenimi vratmi in sicer z napisoma: „Sinove in hčere svetega Frančiška pozdravlja iskreno fara trojiška. — Bog vas spremljaj!“ Raz cerkev in samostan se je razobesilo 10 bander, pa tudi vsi teržani so okrasili tekom popoldneva svoje hiše z dvema ali vsaj enim banderom.

Proti večeru so začeli iz oddaljenih krajev skupščine prihajati tretjeredniki ter se postavljati okoli spovednic. Ob mraku je pozdravilo lepo ubrano priterkavanje ter streljanje s topiči došle tretjerednike. Na isti način so bili drugi dan 18. julija ob 3. zjutraj vzbujeni iz spanja. Do polu 10. ure predpoldnem se je veršilo v cerkvi vse kaker ob navadnih nedeljah le s tem razločkom, da je bila cerkev vedno polna vernikov ter spovednice preoblegane.

Za polu 10. uro je bilo oznanjeno slovesno prenesenje novega križa in bandera iz samostana v cerkev. Še prej pa je morala priti tretjeredniška procesija od Sv. Lovrenca in Sv. Andraža v Slov. gor. Dogovorjeno je bilo, da se zbere procesija ob polu 10. uri pred takozvano „Peklarjevo kapelo“, katero so domači tretjeredniki na predvečer njej na čast lepo okrasili. In res pride ob polu 10. uri poročilo, da je procesija pod vodstvom preč. gg. župnikov Sinkota in Očgerla že zbrana na določenem prostoru ter si pripenja tretjeredniške svetinjice.

Voditelj III. reda gre procesiji naproti ter jo mej veličastnim zvonjenjem in streljanjem popelje pred samostan, da ji pridruži slavnostni spreved izpred samostana in iz samostana. Ta se je sestavil iz sledečih skupin: 1.) Mladeniči z banderom domače mladeniške družbe sv. Jožefa; 2.) 20 majhnih belo oblečenih deklet in nad 300 belo oblečenih tretjerednic z domačim dekliškim banderom; 3.) seboj prineseno bandero tretjerednikov od Sv. Lovrenca; 4.) trije z belo-rumenimi traki olepotičini mladeniči tretjeredniki so nosili novi tretjeredniški križ; 5.) trije možje tretjeredniki, ki so nosili novo bandero III. reda; 6.) odličniši tretjeredniki domače skupščine; 8.) domači duhovniki; 9.) sosedni preč. gg. duhovniki (poleg že zgoraj imenovanih dveh, ki sta pripeljala procesijo, so prihiteli k slavnosti še sledeči 4 gospodje: g. Zmazek od Sv. Benedikta, g. Šijanc od Sv. Jurija v Slov. gor., domači g. Puntner in g. Vodošek od Sv. Boljanka v Slov. gor.) 10.) p. gvardijan Nikolaj Meznarič kot veršitelj slovesnosti. Predno se je ves spreved začel pomikati v cerkev, je nagovorila primerno pred samostanskimi vrati preč. p. gvardijana mlada tretjerednica ter mu podala okusno sestavljen šopek svežih cvetlic. Nato se je mej ljubkim priterkovanjem in veselim streljanjem spreved začel pomikati okoli cerkve in v cerkev, ki se je tesno napolnila; komaj se je pririlo do glavnega altarja. Mala dekletca, tisti, ki so nosili novi križ in bandero ter duhovniki so vstopili v prezbiterij, vse druge skupine spreveda so se postavile primerno pred obhajilno mizo. Ko so bili vsi na svojih prostorih, so preč. p. gvardijan opravili blagoslovljenje novega križa, bandera ter 1500 svetinjic III. reda, ketere so si ljudje prej nakupili ter sedaj na persih pripete imeli. V pridigi, ki je bila po blagoslavljanju, so dokazovali preč. p. gvardijan, kaj je tretjeredniku bandero. Po pridigi je bila slovesna sv. maša, po kateri se je podelil tretjerednikom papežev blagoslov. Ob koncu maše je zapel kor novo pesem „Prisega tretjerednika“, zloženo po nemški pesmi „des Terziaren Bundeslied“.

Ob polu 1. uri je šel voditelj III. reda z tujimi gospodi k obedu; vsi domači so morali še do tri četerti na 2. spovedovati. Obhajanih je bilo ta dan 1500, pričujočih nad 5000 vernikov, večina tretjerednikov.

Ob polu 3. uri je bila navadna redovna pridiga, kaker je vsako leto na škapulirsko nedeljo; po pridigi je bilo darovanje

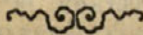

za bandero ter stroške slavnosti. Nato je tretjerednik Franc Kurnik fotografiral bandera vseh družeb sveto-trojških in bandero tretjerednikov od Sv. Lovrenca z brezštevila ljudmi. Škoda, da se fotografija ni popolnoma posrečila. Po fotografiranju je odšla procesija od Sv. Lovrenca in Sv. Andraža sè svojima gg. župnikoma.

Povsod je le en glas, da je bila to najbolj ljubka slovesnost pri Sv. Trojici. Prevzv. knezoškof Mihael Napotnik, ki bi bili sami radi opravili to blagoslovljenje, a jim bolezen ni dopuščala, razne gospode, ki so bili pričujoči, povprašujejo, kako se je veršilo, ter so prav zadovoljni s poročili.

Da se je pa vse tako lepo zveršilo, gre čast in hvala našim tretjerednikom, ki so vse storili za slavnost. Da skupščini ni bila v škodo, je dobro znamenje to, da je letos že 396 novih udov pristopilo v III. red. Hvala vsem tretjerednikom skupščine svetotrojške za njih gorečnost in veliko radodarnost!

P. S. Č.

S Kitajskega.

Misijonska poročila iz pisem p. Petra Baptista Turka.

IX.

(Dalje).

V mestu Či-cou sem obiskal okrajnega mandarina radi nekih pravn. Sicer pa naši verniki pri teh gospodih ne dobe dosti varstva. Tako je neki kristjani meseca prosinca 1907 umerl mož ter ji zapustil precej veliko premoženje. Njeni poganski sorodniki pa so ji kmalu začeli groziti, da jo bodo umorili ali pa kakemu paganu za ženo prodali. Ubožica je takoj pribežala v U-pe-se k misijonarju in ga varstva prosila. Ta jo je priporočil sosednim kristijanom, ker ni mislil, da je nevarnost tako velika. Pa glej! komaj je preteklo par dni, in že mu pridejo povedat, da kristijane ni, njen nedorasli sin pa da je v izbi nekega paganskega sorodnika zaklenjen. Kaj se je z nesrečno žensko zgodilo, se ni takoj zvedelo. Slednjič je en pagan povedal, da so jo vmorili njeni sorodniki. Menda so jo na zvit

način speljali iz vasi, ji z vervjo zadergnili vrat ter jo takoj pokopali.

To zadevo smo brez odlašanja naznanili mandarinu in zahtevali preiskavo. Pa kaj nam je rekel? — Da nam to nič mar, naj se nikar ne vtikamo v družinske razmere ter da mu take stvari morajo naznanjati družinski predstojniki. Na naš ugovor, da so to pagani, ki kristijane ne bodo branili, se je mandarin navidezno vdal, storil pa le ni nič. Zdaj po preteku dveh let stvar še ni preiskana.

Iz Či-cou sem se peljal v čolnu po reki Jan-cè-čjan na postajo U-šje; pot je dolga 90 lí. Potoma sem obiskal katehumene v vaseh Lou-je-mjan, Ma-keu in Thjen-čja-cen, kjer smo pridobili katehumene še le zadnja leta. Treba jih je večkrat malo podrezati, ker niso nič posebno vneti. Če tudi jih je nad 40 družin, je vendar do zdaj samo eden prejel sv. kerst. Prosili so me, naj za nje vstanovim lastno šolo v tergu Thjen-čja-cen ter jim pošljem dobrega katehista. Kaker rad bi bil to storil vsaj za par mesecev, pa vendar nisem mogel, ker bi preveč stalo in sem za celo to misijonsko stran že odperl šolo na postaji U-šje.

Na tej ravno imenovani postaji me je čakalo mnogo dela: pripravljanje katehumenov za sv. kerst; tudi nedoveršeni misijonski dom je bilo treba za bližnje velikonočne praznike nekoliko olepšati in popraviti. Tako sem dal v molitevnicu napraviti strop, in ker je bilo nekaj starega, nekaj novega zidovja, zato sem dal molitevnicu in ves dom od znotraj čedno prebarvati. Najbolj veselo pa je bilo to, da so ravno pred temi prazniki prišli Vaši zvonovi. Večega sem odločil za to postajo v veliko veselje tukajšnjih kristijanov. Začasno sem ga obesil visoko na hišni tram, kjer je na veliko soboto začel sè svojim lepim glasom opravljati svojo misijonsko službo. Srednjega sem odločil za postajo mesta Či-švej, najmanjšega pa sem dal višjemu misijonarju p. Kasijanu za postajo v Hvan-se-kan v zahvalo, ker mi je on od darov svojih dobrotnikov dal krog 600 kron za nakup misijonske postaje v Či-švej.

Za vse tri zvonove Vam kličem, blagi dobrotniki: Bog poverni! Veseli naj Vas radostno upanje, da bodo ti zvonovi ko glasni in očitni pridigarji tukaj mej Kitajci doneli v slavo Božjo in zveličanje duš ter tako v napredek našega misijona mnogo, mnogo let. To je Vaša zasluga, ki naj Vam bo v večni, dušni blager!

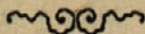
Na lepo velikonočno nedeljo je zvon pervikrat vabil vernike k sv. maši. Sešli so se od vseh strani: bilo je okoli 400.

Po praznikih sem imel že določeno potovanje v vam že znani okraj Lo-tjen, ki leži na severni strani okraja Či-švej. V celem tem okraju nimamo katehumenov domačinov. Predlanskim se je sicer oglasilo par družin, ki pa niso ostale stanovitne. Ker je bil meseca decembra 1907. 1. ta okraj prideljen mojemu misijonskemu delokrogu, sem takoj skušal, kako bi se dali ti ljudje pridobiti. Naročil sem obmejnim vernikom, naj pazijo, kje bi se dobila za to kaka priložnost. Pisal sem tudi misijonarjem jezuitom, ki imajo ondi ob vzhodni meji v okraju In-san že dobro razvit misijon. Ondotna njih najboljša postaja se imenuje Jan-ljou-wan, kjer imajo lepo in prostorno cerkev in velik misijonski dom sè šolami za moške in ženske. Upal sem, da je v tem okraju gotovo kak vernik ali katehumen, ki ima v okraju Lo-tjen svoj dom ali pa vsaj sorodnike in znance, na ketere bi lahko vplival in jih pridobil za kerščansko vero. Pisal sem torej, da mislim priti zadnje dni aprilja v Jan-ljou-wan. Dobil sem odgovor, da bo to tudi njim v veliko veselje in njihovem delovanju na korist, ako se v sosednem okraju odpre misijon.

O vsem tem sem sporočil tudi našemu misijonskemu škofu ter prosil blagoslova in dovoljenja, kar so vse radi storili, ker je bila to tudi njih večletna želja. Da bi mogel jaz tem lažje skerbeti za oddaljeni okraj Lo-tjen in tem vspešnejše delati za obširni okraj Či-švej, so mi moj dosedanji preobširni delokrog nekoliko zmanjšali. Okraj Kvan-či so izročili p. Petru Massinjanu, nadzorstvo dekanije pa so dali terdnemu p. Egidiju Dodiči. Ta olajšava je bila za me kaj ugodna in zelo potrebna. Zlasti to leto sem si jo zelo želel radi onih šol v okraju Či-švej. K temu se je zdaj pridružila še skerb za Lo-tjen. V takem preobširnem delokrogu doseči zaželjenih vspehov bi bilo seveda silno težavno.

Po beli nedelji sem se takoj preselil sè svojo robo v okraj Či-švej in sicer na postajo Šja-pa-ho v že omenjeno najeto hišo.

(Dalje prih.)

Anton Puščenjak †.

Dne 28. avgusta t. l. je zgubil „Cvetje“ enega svojih najstariših, prvih naročnikov in prijatelov; to je bil zgledni kerščanski mladenič tretjerednik Anton Puščenjak, teržan v Veržeju na Štajerskem. Naj mu postavimo tukaj majhin spominik ter ga ob enom priporočimo v molitev.

Anton Puščenjak je bil rojen 4. januarja 1848 ko zakonski sin večletnega župana veržejskega Martina Puščenjaka in njegove žene Ane, rojene Kočevar. Ker je bil deček bistre glave in lepega vedenja, so ga stariši dali študirat. Obiskoval je gimnazijo v Mariboru in Varaždinu; ali v četrtem razredu ga je zadela nesreča, da si je zlomil roko in je moral dolgo časa doma ostati. Ker je bil edini sin, ga je naposled oče celodoma prideržal, da mu je pomagal pri kmetiji. Nadalje je bil torej doma priden delavec in pozneje skerbni gospodar, zraven pa vedno pobožen kristijan, živeč v samskem stanu, ves vnet za čast božjo in lepoto hiše božje, domače župne cerkve.

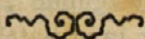
S posebno ljubeznijo je bil vdan Devici Mariji; šmarnice je vpeljal že v mladih letih, ko so bile še malo kje v navadi, najprej v domači hiši, potem v cerkvi. Romal je v Marijino Celje, na Tersat, v Loreto in druge Mariji posvečene kraje. Mariji v čast je odločil tudi svoje premoženje; položil je s tem podlago za Marijanišče ali Marijin dom v Veržeju, zavod za vzgojo mladine, ki naj bi ga po njegovi želji vodili očetje salezijanci. Goreče je častil tudi sv. Frančiška ter ga ko zvest tretjerednik posnemal v terpljenju, spokornosti in ljubeznivosti.

Lansko jesen se ga je lotila huda bolezen. Iskal je sveta pri zdravnikih, ali izvedel je, da njegova bolezen ni ozdravljiva razen po operaciji, ki bi jo pa zaradi starosti težko mogel prestati, imel je namreč terdega raka v želodcu.

Vdal se je v voljo božjo. Hudega terpljenja ga je smert rešila dne 28. avgusta ob 9. uri zvečer; pokopali so ga 30. avgusta na praznik sv. Roze limanske, amerikske svetnice, ki jo je rajni posebno častil. O pogrebu mu je govoril tamkajšni domačin prečastiti gospod Fr. Kovačič, profesor bogoslovja v Maribora. Po tem „pogrebem govoru“ smo posneli pričujoče čertice; izišel je namreč natisnjen v posebni knjižici,

ki se more dobiti od gospoda pisatelja v Marlboru po pošti pc 13 vinarjev. Ves dohodek od te knjižice je namenjen Marijanišču v Veržeju. Priporočamo jo torej vsem našim čislanim bravcem.

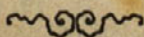
Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: prečastiti monsinjor Peter Martelanc, kanonik in župnik pri Sv. Justu v Terstu itd. † 12. sept. t. l. v Ljubljani. Preblagi in ljubeznivi gospod nam je bil ves čas svojega duhovniškega življenja prav poseben prijatelj. Skoraj vsako leto je prišel za nekoliko dni k nam, da se spočije od trudapolnega dela in svoje duhovne vaje opravi. Ob takih prilikah nam je skoraj vselej oskerbel kaj novih cvetlic za cerkev in vert ter je dal tako povod tudi k spiskom o cvetličarstvu in cerkvenem lepotičenju, ki so bili v nekaterih stariših tečajih „Cvetja“. Bog mu vse obilo poverni! Dalje: rajna šolska sestra III. reda sv. Frančiška Baptista Svetina † v svojem 24. letu 10. sept. 1909 pri Sv. Pavlu na Koroškem; tretjerednik skupščine studentske Jakob (Jožef) Vončina † v Planini 16. avg. t. l.; sprejet je bil v Studenem 2. avg., tako da je bil torej v tretjem redu le 14 dni, obljube na smertni postelji ni mogel narediti; rajni udje III. reda saupščine svetotrojiške: od Sv. Trojice: Rozalija Mlinarič (vzor kerščanske matere), Terezija Dominko, Ana Malec, Andraž Hojs, Janez Orvatič, Marija Habjančič, Marija Pavrič, Jozefa Borovič, Ana Drozg; od Sv. Lenarta v Slov. gor.: Marija Janžekovič (mati prečast. gosp. župnika), Apolonija Kramberger, Antonija Ploj, Rozalija Ozmec, Katarina Tašner; od Sv. Ane: Janez Štancer (vzor kerščanskega mladenciča), Alojzija Offenbacher; od Sv. Benedikta: Mihael Šipek, Uršula Plavec, Franc Zemljič, Jera Senekovič; od Sv. Andraža: Neža Smert, Ana Stebih; od Sv. Boljfanka v Slov. gor.: Alojzij Murko (velik dobrotnik cerkve), Jera Kramberger; od Sv. Ruperta: Ana Kos, Ana Križanec; od Negove: Marija Vogrinec, Ana Fras, Jakob Kolmanič (56 let cerkveni moljec); od Sv. Križa pri Ljutomeru: Marija Podplatnik; od Sv. Urbana pri

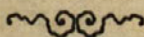
Ptuju: Ana Malek (bila čez 50 let v III. r.), Marija Muršec; iz Belatinc: Jožef Slavič, Štefan Muršec; od Sv. Petra pri Radgoni: Neža Javšovec, Franc Zemljič, Jožef Holc, Peter Horvat (bogoljubljen mladenič), Uršula Ploj; iz Vurberga: Barbara Majerič; iz Sobote: Tereza Balaško; od Sv. Lenarta pri Vel. Nedelji: Marija Korpar; od Sv. Antona v Slov. gor.: Uršula Kolbel, Ana Fras; od Sv. Lovrenca v Slov. gor.: Marjeta Brlak, Ana Lubec; od Sv. Jurja v Slov. gor.: Marija Kramer, Jožef Zelenko, Marija Urbančič, Roza Košar, Neža Kramer, Marija Jančič, Marija Belec, Marija Muljec, Ana Knupleš, Marija Petek, Marija Goznik, Uršula Snobok in še neka oseba.

Dalje priporoča v pobožno molitev tretjerednik Fr. Kolar svoji dve hčerki Marijo in Antonijo za ozdravljenje; neka sestra svojega brata, da bi se rešil pijančevanja in gerde kletvinje; N. L. za ozdravljenje ali vsaj polajšanje bolečin v nogi; M. Z. priporoča svojo v posvetnost zaljubljeno hčer za duha spoznanja in razsvetljenja.

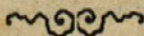
Zahvalo za vslišano molitev

naznanja tretjerednik Fr. Kolar za več prejetih milosli; N. L. za ozdravljenje preljube sestre iz smertno nevarne bolezni.

Za sirotišnico in kapelo šolskih sester v Mostaru:

Ivan Nagel, žup. Sele, Koroško: 5 K; P. Fr. S. Lesko: 2 K; Fran Osterc, Sibika-Laak: 2 K; M. Karba, žup.: 1 K; Karl Tribnik: 1 K; H. Mikolji: 2 K, vsi v Žrečah pri Konjicah, Štaj.; Petrina Mišetić: 1 K; Katica Perić: 1 K; Marica Herceg: 1 K vse v Mostaru.

Pri tej priliki bodi priporočen časopis, kjer je prof. dr. Strekelj najprej objavil te svoje preiskave, namreč „Časopis za zgodovino in narodopisje“, ki ga izdaja zgodovinsko društvo v Mariboru, urejuje pa prof. Anton Kaspret v Gracu. Redni udje zg. dr. dobivajo „Časopis“ brezplačno; cena za neude mu je 6 K na leto. —

Slovanske besede v slovenščini. Spisal Anton Breznik. Ponalis iz „Časa“. V Ljubljani 1909. Založila Kat. Bukvarna. — Cena 60 vin. —

G. Breznik se je lotil tu jako potrebnega, pa nevspešnega dela. Nekoliko tega dela sem skušal že jaz storiti; Bog daj mojemu mlademu prijatelju več srečo, kakor je bila moja. V glavnih načelih se g. Breznik dobro vjema z menoj in torej tudi jaz ž njim; zato lahko priporočam njegov spis vsem, ki jim je za izobrazbo in napredek naše slovenščine, in ki morejo nekoliko tudi sami soditi, kaj je prav, kaj ne.

Kaj je prav, ali kaj bi bilo prav, to se da znanstveno več ali manj lahko dognati. Drugo vprašanje je pa, kaj znanstveno nepravega naj se vender le terpi v jeziku. Jaz mislim, terpeti se mora naposled vse, kar ni moči popraviti; jezikoslovec se mora tolažiti s Ciceronom: „Usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi“. Da ga ljudje umejo in da se ne osmeši, mora govoriti in pisati po splošni navadi in tako tudi učiti tiste, ki se uče jezika le za vsagdanjo potrebo, ne da bi ga spoznali tudi po zgodovini. Kedaj ga naj šole začno učiti znanstveno, o tem morejo biti nazori različni. Jaz mislim, vsaj za našo slovenščino, da ne še le na vseučiliščih, temuč že v gimnazijah, vsaj v gorenjih. Jaz n. pr. ne bi mogel reči v višji gimnaziji, da se prav govori in piše Slovan, slovanski za *Slave, slavisch, Slovenec, slovenski* za *Sloveno, slovenisch*; ampak tako nekako bi skušal razložiti to reč:

Naše obče narodno ime je prvotno Словѣнинъ, pl. Словѣне, naš jezik je словѣнскъ. Posamezna slovenska plemena so to ime nekoliko spremenila, vsako po svojem glasoslovju. V stari in prvotni slovenščini je pomenila čerka ѣ, kakor v sedanji bolgarščini, glas ia (ali ea). Kako in kaj je s tem staroslovenskim glasom v ostalih sedanjih slovenskih jezikih, je znano. V hervaščini je na vshodu e, na zapadu i, v sredi je ali ije; Serbi pišejo torej za *slavisch*: slovenski (Slovenski Jug! slavischer Süden); Dobrovčani so pisali: slovinski; v sedanji knjižni hervaščini bi veljalo slovjenski, kakor zdaj že večinoma tudi pišejo. V stari ruščini nahajamo skoraj enako pogostoma Словѣнинъ in Словенинъ, dokaz, da v izreki ni bilo razločka mej ѣ in e, kakor ga zdaj ni; Словянинъ je redka prikažen. Sedaj navadna oblika je Славянинъ, славянский z a v prvem zlogu vsled modernega ačanja: вадá, за водá itd. Za -ѣнинъ je nastopilo -янинъ po analogiji večine, prim.: землянинъ, землянинъ, селянинъ, гражанинъ ali гражданинъ itd. Stari ѣ t. j. ia prehaja lahko, zlasti v začetku in za topljenci, в я t. j. ja, prim. сънѣти, ясти, ясли, нѣдро, ядро, орѣхъ, орахъ, орахъ, трѣпѣти in мльчати iz мльчяти (za topljenci se j zgublja); prim. tudi staro Ефесѣнинъ in Ефешанинъ, Критѣнинъ in Криштанинъ, Роумѣнинъ in Римлянинъ. Po vsem tem se sme reči, da je v ruščini Словянинъ opravičeno, dasi bi se smelo pričakovati tudi

Словлянинъ. V češčini nasproti j za zobniki ne prehaja v lj temuž izpada; kaker maso iz mjaso, pátek iz pjatek, tako nastaja iz Řimjan-: Říman, tako tudi iz Slovján-: Slovan.

Pri nas se v tej besedi staro -ън- ni nadomestilo z novejšim -ян-; ke bi se bilo, bi rekli brez dvojbe Slovljan, Slovljana, kaker pravimo: zemlján, zemljána itd. Nam je torej domača edino oblika, ki izvira naravnost iz prvotnega Словѣнинъ. Končnico -инъ so naši predniki, ne vemo kedaj, nadomestili z -иць, in povdarek, ki je prvotno bil na -ín, so vergli nazaj, da je vshájaven ali vzdížen (ne „kipeč“; kedo si more misliti kipeč naglas?): Slové- nec, Slové nka, slovénski, kaker po glasu in naglasu Dolé- njec, Dolénjka, dolénjski, ali po naglasu z novejšo obliko su- fiksa: Ižá nec, Ižánka, ižánski (= z Iga).

Končnica -ec pa nikaker ni imela spreminjati ali omejevatí po- mena besede; naše Slovenec pomeni prvotno to, kar stsl. Словѣ- нинъ, r. Славянинъ, č. Slovan, namreč *Slave* in slovenski: *slavisch*. To je veljalo vse do Vodnika in Kopitarja. Naj se primerjajo predgovori Trubarjevi, Dalmatinov, Bohoričev itd. Mej preprostím ljudstvom je bilo to tako tudi še naše dni, prav kaker je bilo Nemcem nekedaj in je ljudstvu še zdaj *windisch* ali *wendisch* to kar *slavisch*. Še le v svoji poznejši dobi je začel Kopitar na ljubo svoji teoriji o postanku cerkvene slovenščine pisati Slovenec, slovenski (ali prav za prav svoje nove nemške oblike *Slovene*, *slovensisch*) v seda- njem našem ozkem pomenu, namestu našega pravega imena, ki je Krájinec, krájinski, ali skerčeno: Kranjec, kranjski, ker smo na kraju ali krajini vesoljnega slovenstva. Kopitar se je motil, ko je pripisoval staro cerkveno slovenščino Panoniji in za njim se je mo- til v tem Miklošič, kaker je zdaj sploh priznано. Tudi mi se motimo, ako mislimo, da imamo pravico splošno slovensko ime za se kon- fiscirati. Gotovo! mi smo Slovenci — nasproti Nemcem, Italijanom, Mažarjem itd. Hervatom nasproti pa smo Kranjci, ker so Slovenci oni prav tako kaker mi; isterski Hervatje se Italijanom nasproti še tako imenujejo. Nas pa Hervatje od nekedaj kličejo Kranjce in sicer ne glede na to v kateri deželi prebivamo. Niso samo v Italiji Itali- jani, so tudi v Švici, v Avstriji in drugod; niso samo v Franciji Francozi, so tudi v Belgiji, v Švici in drugod; niso samo na Češkem Čehi, so tudi na Moravskem in Šleskem, so celo na Dunaju; niso samo na Hervaškem Hervatje, so tudi v Istri, v Bosni, v Hercegovini, v Daljmaciji; prav tako nismo samo na Kranjskem Kranjci, so tudi na Štajerskem, Koroškem itd. Hervatje so se odkrižali ilirstva, ki se jim je vrivalo; ali ne bi bil čas, da tudi mi Kranjci spoznamo resnico ter rešimo naposled čast in veljavo svojega pravega plemenskega in narodnega imena? Ali nas ni sram, da imenujejo Serbi naš jezik „slovenački“ in Rusi in Čehi „slovinski?“ Hervatje nas pa semtertja zaničujejo ko narodič brez imena, prav kaker so v bogi Slovaki na Ogerskem, ki govore „slovenski“, kaker mi, pa vender ne kaker mi.

(Dalje prih.)